

## Autorská zpráva k výtvarnému pojetí výstavy „středověk“

### Spazio di luce

Hlavní ideou výtvarného a prostorového pojetí je nabídnout návštěvníkovi možnost strávit čas „ve středověkém prostoru“ katedrál, hradů, měst nebo krajiny, který mu pomůže pochopit vnímat svět středověkého člověka a nechá plně vyniknout vystavované předměty v jejich „autentickém“ prostředí. Různorodost výstavních prostor, jejich rozdílná světla, výška a proporce je využita při gradování a proměnlivosti expozice. V převýšených prostorech jsou soustředěny „prostory katedrál, univerzity, hradů, klášterů, apod.“ v prostorech s nižší výškou jsou „komorní“ prostory „středověkých měst nebo vesnic“. Instalace využívá různé světelné režimy (pološero/světlo/světlo procházející barevnými průsvitnými částmi) k dokreslení atmosféry expozice.

### Návštěvnícká trasa a členění expozice

#### Lucemburkové na českém trůně (1310-1437)

Nástup do expozice je charakterizován gotickými portály - vstupy do prostoru „katedrály“, „univerzity“ a „skriptoria“.

Návštěvník nejdříve prochází „středověkou gotickou katedrálou“ na jejímž pozadí se odehrává příběh Lucemburků na českém trůně, především část expozice věnovaná Karlu IV. Prostorová instalace lomených oblouků a rytmicky uspořádaných poloprůsvitných panelů plně využívá převýšeného prostoru místnosti 015. „Prostor katedrál“ je zde evokován nejen vertikality instalace, ale především světlem procházejícím barevnými průsvitnými částmi panelů. Barevnost horních částí panelů vychází ze škály barevnosti středověkých vitráží, které jsou volně interpretovány do současné podoby jednoduchých geometrických vzorů.

V relativně nízkých prostorech přiléhajících k vestibulu (místnosti 001) jsou situovány relaxační a edukační části výstavy. „středověká písářská dílna“, „historické čtení“ a „archeologie hrou“.

Po této oddechové části expozice pokračuje do místnosti 038, kde se návštěvník ocitne v prostoru pražské univerzity - Karolina v souvislosti s tématem „4.1 dynastovi synové a 4.2 česká reformace“. Význam tohoto prostředí pro českou reformaci a kulturní a duchovní vývoj tehdejší společnosti je podpořen umístěním v převýšené části místnosti. Dále expozice pokračuje částmi „4.3 Mistr Jan Hus a 4.4 Pražská univerzita a její role v reformním hnutí a 4.5 husitská liturgie a katolický kult“. Prostor se náhle mění, je zde snížený rovný strop evokující prostory Betlémské kaple a tlumené osvětlení potřebné k zamýšlené expozici originálů. V prostoru lehce zní liturgická hudba a zpěvy. Poté následuje opět převýšený prostor části „5. Lucemburský epilog: Husitské války aneb doba vymknutá z kloubů“. Dramatická atmosféra tohoto období je podpořena načervenalými průsvitnými látkami, přes které prochází světlo. V tomto prostoru je zamýšlena projekce plánů husitských bitev, velkoformátová grafika zobrazující poutní místa apod. Ve snížené části místnosti 038 - pod galerií je soustředěno téma „6. Kultura a umění doby Lucemburské“. Návštěvník prochází světlo „galerií“, kde nejlépe vyniknou vystavovaná umělecká díla a jejich barevnost.



#### Středověký člověk a jeho svět

V místnosti 274 je na úvod expozice prezentována středověká společnost a její dělení. Tematicky zde návštěvník prochází „prostorem venkova“ s vystavenými modely a exponáty zemědělského náčiní. Z tohoto světlého před-prostoru vstupuje do „středověkého domu“, který k působení využívá nízké výšky místnosti a v kontrastu k předešlým částem expozice („katedrále“, „univerzity“, atd.) se jedná o tmavý protáhlý prostor inspirovaný podlouhlými dispozicemi středověkým městským domů s malými okenními otvory.

Při průchodu do místnosti 206 následuje opět otevření do převýšeného prostoru „středověké katedrály“ věnované tématu 1.5 V kostele, klášteře, na komendě. Tento prostor opět používá tvarosloví gotických oblouků a poloprůsvitných panelů jako v 1.np. Poté následuje prostor s modelem krbu z Nového hradu u Kunratic a projekcí 3d modelu interiéru pokoje Václava IV. Expozice dále pokračuje do sníženého a tlumeně osvětleného prostoru „středověké mincovny“. Na závěr se návštěvník ocitá ve světě „pozdně středověkého vojenství“, kde jsou soustředěně vystaveny různorodé zbraně. Atmosféru dokreslují fólie na okenních sklech s obrazovými výjevy husitských válek.

Expozice vrcholí v místnosti 214, která je věnovaná tématu „4. Imaginace středověké krajiny“. V centru místnosti v geometricky exaktních válcových prostorech jsou zobrazeny typy kulturní středověké krajiny a její pozůstatky do dnešních dob. Kolem dokola je vyobrazení středověké přírodní krajiny reprezentované „tajemným lesem“ plným mýtických skřítků a nebezpečí. Atmosféra je dokreslena zvuky přírody a projekcí.

Koncepce výtvarného řešení expozice je stále otevřená a skýtá nespočet možností dalšího vývoje v závislosti na dialogu s kurátory. Téma středověkého světa se všemi širokými souvislostmi jako jsou např. - sférické pojetí světa a vesmíru, vztah člověka ke světu - místu, celková vertikality a hierarchie společnosti a současně vysoká mobilita, významná symbolika barev a tvarů - vnímáme jako ohromnou výzvu a současně inspiraci pro výtvarné ztvárnění této expozice.

25.6.2015 kolektiv autorů